

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Ψυχογλωσσολογία

Ενότητα 4 : Επεξεργασία προτάσεων

Χριστίνα Μανουηλίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια
Τμήμα Φιλολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

- Συντακτική επεξεργασία-ανάλυση (parsing)
- Στρατηγικές συντακτικής επεξεργασίας
 - ✓ Πώς επεξεργαζόμαστε προτάσεις διακλαδωμένων μονοπατιών (garden path);
 - ✓ Φτάνουμε πάντα στη σωστή ερμηνεία;
- Η προσωδία στη συντακτική επεξεργασία

Τί είναι η συντακτική επεξεργασία (parsing);

- Parsing είναι "η διαδικασία ανάθεσης γλωσσικών κατηγοριών στα στοιχεία της δομής της επιφάνειας "
- **Αρχή της αμεσότητας:** παίρνουμε αποφάσεις αμέσως μόλις συναντάμε μια λέξη

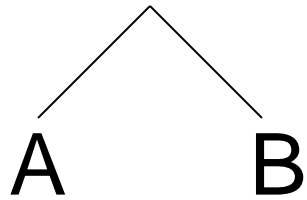
Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (1/19)

- Συνέπεια της αυξητικής δόμησης προτάσεων είναι η αριστερά προς δεξιά δόμηση

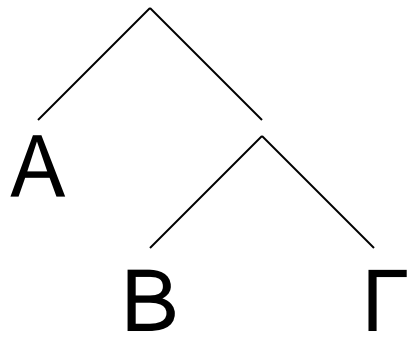
Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (2/19)

A

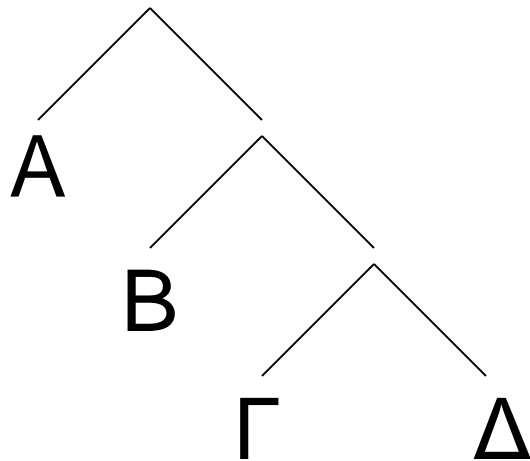
Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (3/19)

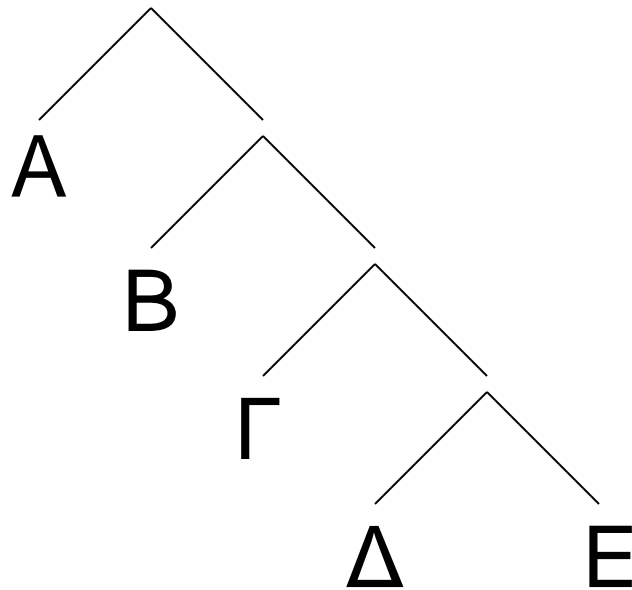
Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (4/19)

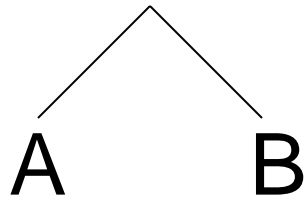
Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (5/19)

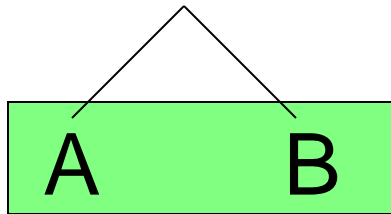
Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (6/19)

Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (7/19)

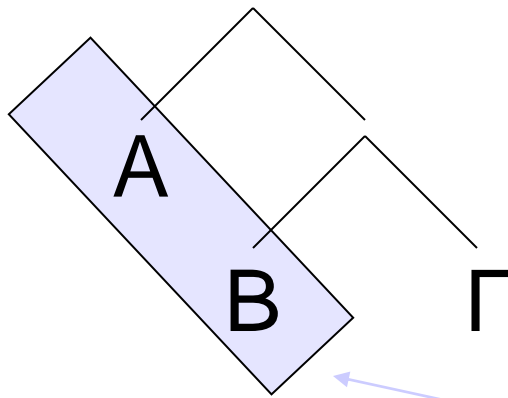

Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (8/19)

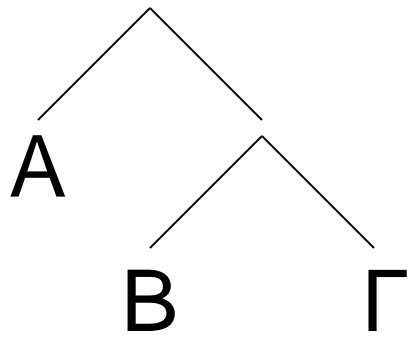
συστατικό

Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (9/19)

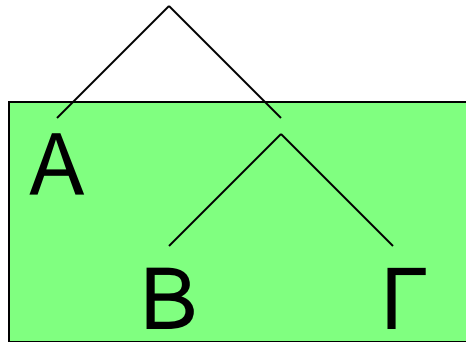

Το συστατικό καταρρέει με την προσθήκη νέου υλικού

Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (10/19)

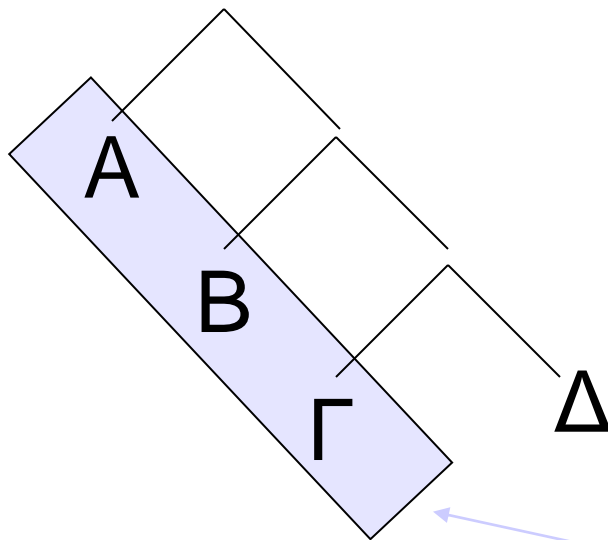

Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (11/19)

συστατικό

Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (12/19)

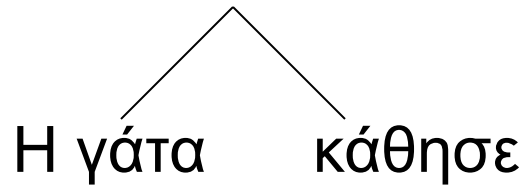

Το συστατικό καταρρέει
με την προσθήκη νέου
υλικού

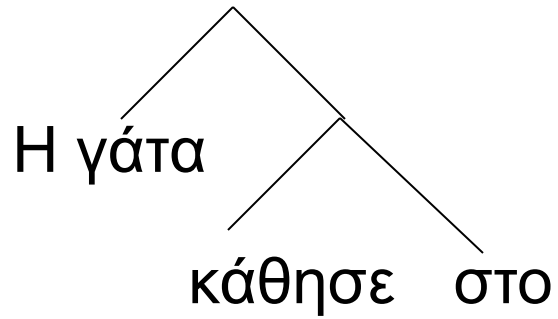
Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (13/19)

Η γάτα

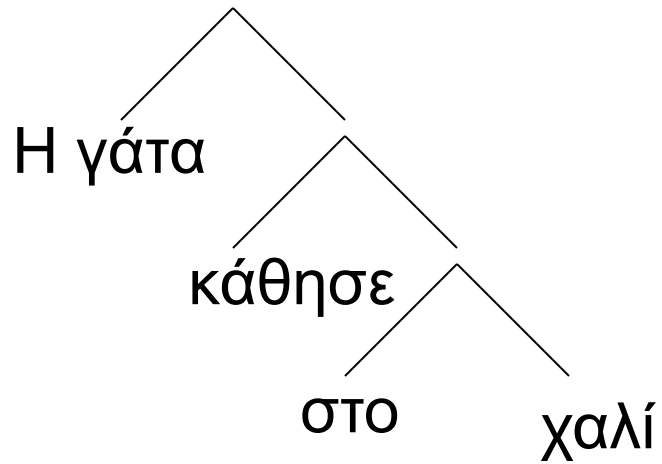
Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (14/19)

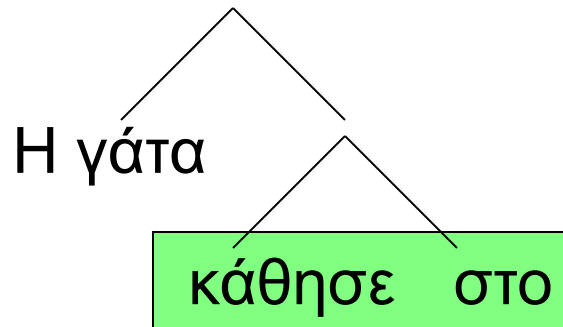
Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (15/19)

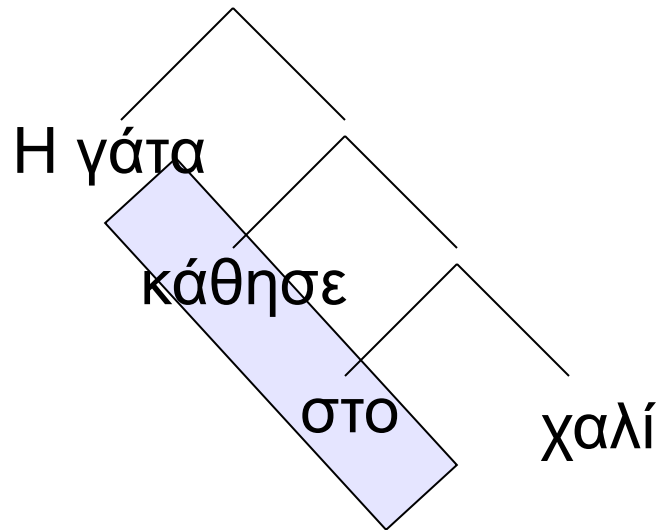
Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (16/19)

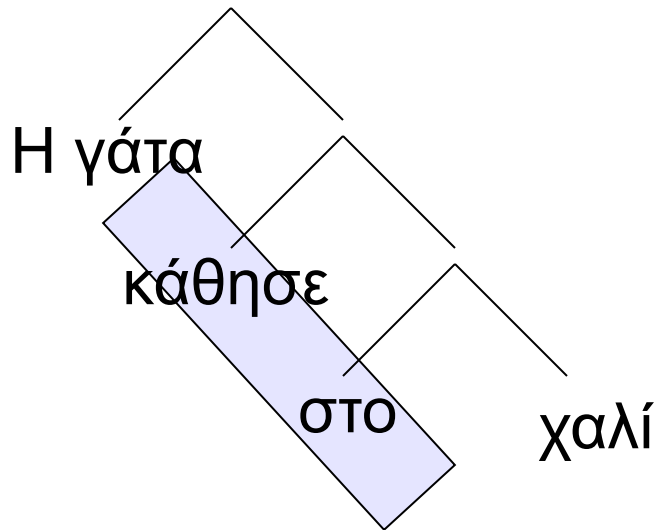
Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (17/19)

Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (18/19)

Αυξητική Δόμηση Προτάσεων (19/19)

[κάθισε στο] είναι ένα προσωρινό συστατικό το οποίο καταρρέει με την εμφάνιση της ΟΦ [χαλί]

Προτάσεις διακλαδωμένων μονοπατιών (garden path)

- Προτάσεις που “οδηγούν σε διακλαδωμένα μονοπάτια”
 - ο Ενώ μαγείρευε τα ψάρια κήηκαν στο φούρνο
 - ο Ενώ έπινε το νερό ξεχύλησε στο νεροχύτη
 - ο The girl told the story cried
- Τι στρατηγικές χρησιμοποιούμε για να καταλάβουμε τις προτάσεις διακλαδωμένων μονοπατιών;
- Πώς εξηγούμε τη δυσκολία που έχουμε να κατανοήσουμε προτάσεις διακλαδωμένων μονοπατιών;

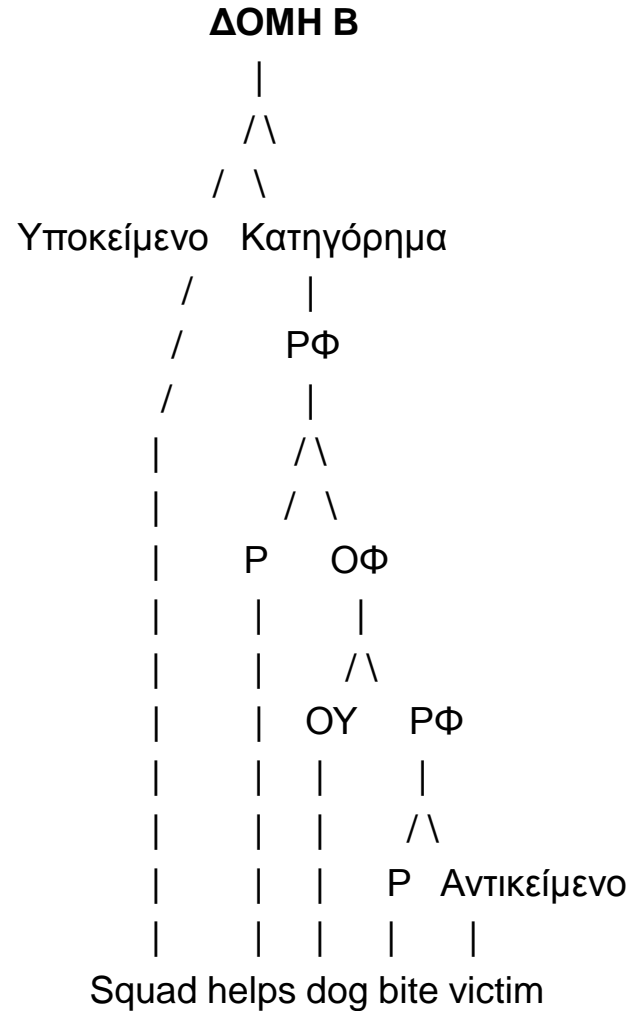
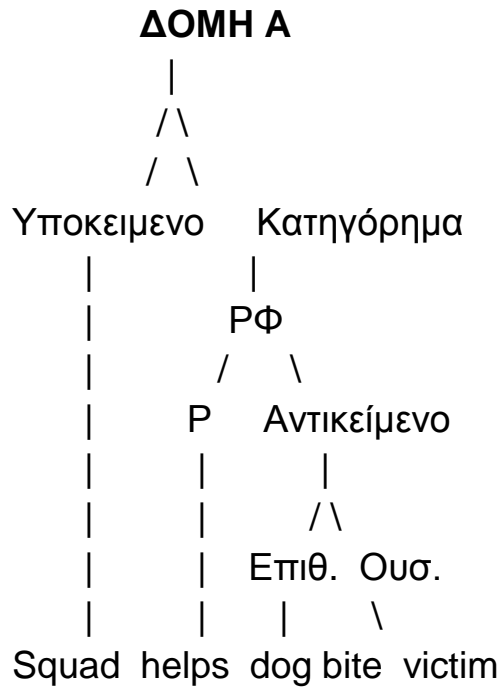
Πραγματικοί τίτλοι εφημερίδων...

Teacher strikes idle kids

Squad helps dog bite victim

Complaints about NBA referees growing ugly

Δεντρικές αναπαράστασεις

Στρατηγικές Parsing I: τελική προσαρμογή

Τελική προσαρμογή: οι νέες λέξεις που συναντάμε στην πρόταση προσαρμόζονται στις πρόσφατες φράσεις ή προτάσεις εάν αυτό είναι γραμματικά επιτρεπτό

- “Καθώς ο Γιάννης πάντα τρέχει 10 χιλιόμετρα φαίνονται μικρή απόσταση γι’ αυτόν”
- “Καθώς ο Γιάννης πάντα τρέχει 10 χιλιόμετρα η απόσταση φαίνεται μικρή γι’ αυτόν”
- Καθώς ο Γιάννης πάντα **[τρέχει]_{PΦ} [10 χιλιόμετρα]_{ΟΦ}** φαίνονται μικρή απόσταση γι’ αυτόν
- Καθώς ο Γιάννης πάντα **[[τρέχει]_P [10 χιλιόμετρα]_{ΟΦ}]_{PΦ}** η απόσταση φαίνεται μικρή γι’ αυτόν

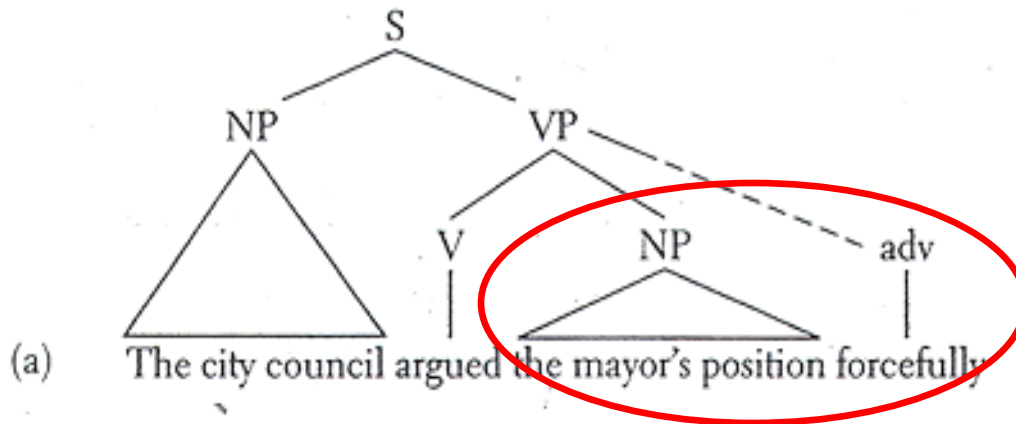
Είναι η τελική προσαρμογή καθολικό φαινόμενο?

“Andrew had a dinner party yesterday with the niece of the teacher who belonged to the Communist Party”

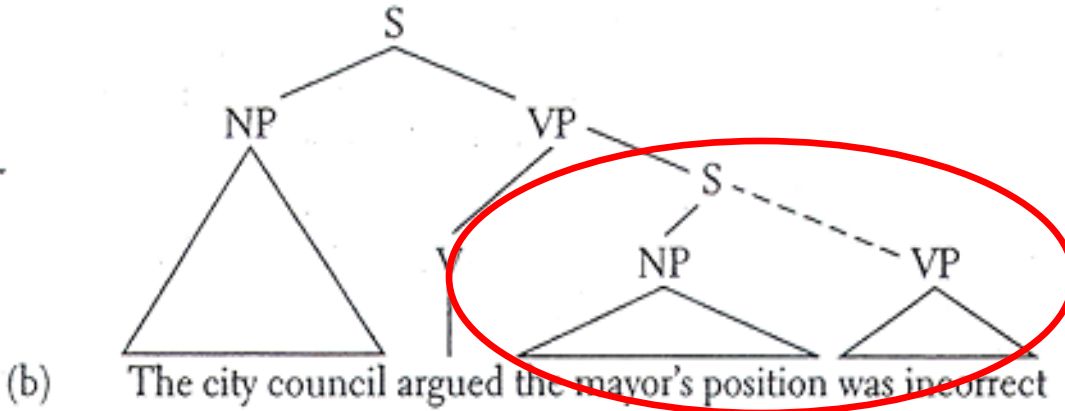
- Στα αγγλικά, η αναφορική πρόταση προσδιορίζει το “the teacher”
- Στα ισπανικά, η αναφορική πρόταση προσδιορίζει το “the niece” (πρώιμη προσαρμογή)
- Άρα, διαφορετικές στρατηγικές χρησιμοποιούνται σε διαφορετικές γλώσσες

Στρατηγικές parsing II: ελάχιστη εξάρτηση

Ελάχιστη εξάρτηση: προτιμάμε να έχουμε όσο λιγότερους κόμβους είναι δυνατό (α)

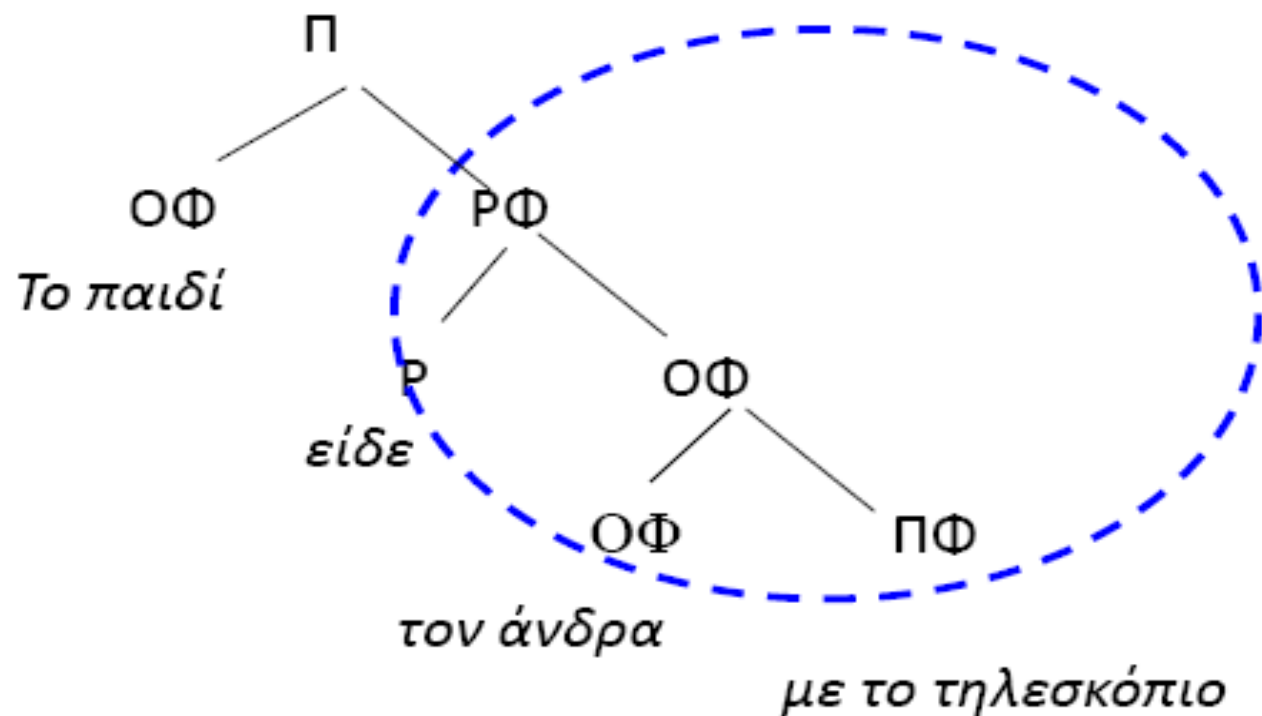

(α) Αποδίδει το επίρρημα στο τρέχων συστατικό

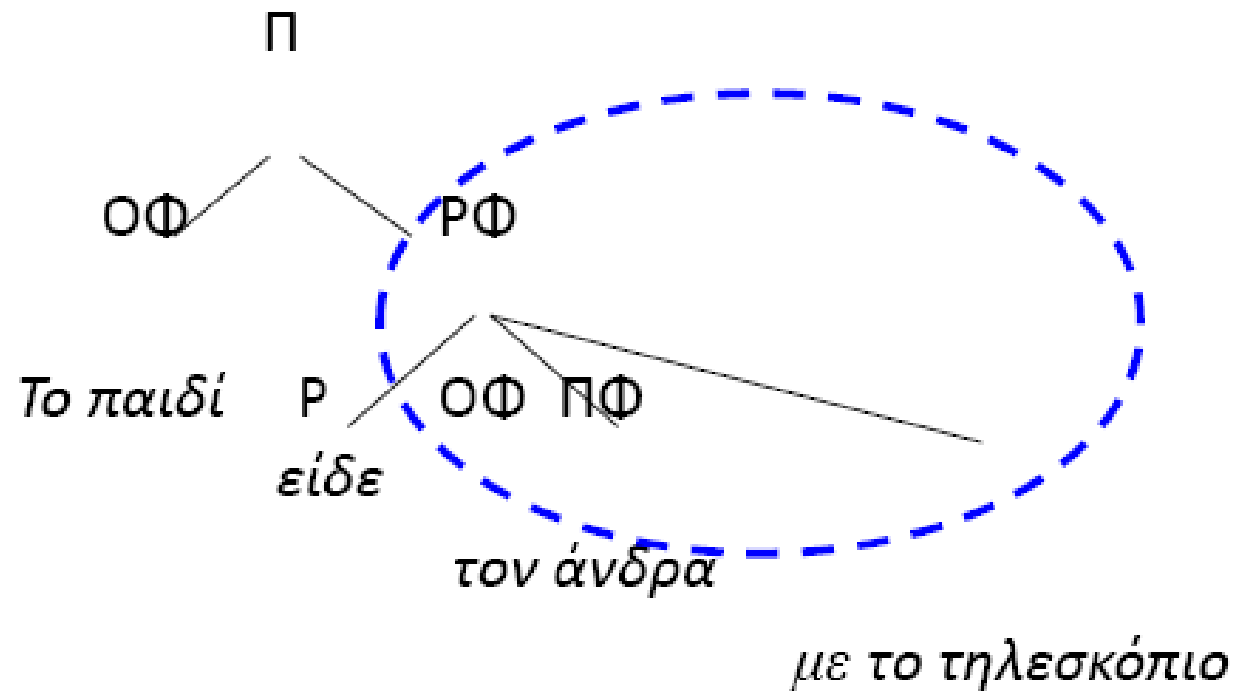

(β) Συμπληρωματική δομή που απαιτεί τη δόμηση ενός νέου συστατικού.

Το παιδί είδε τον άνδρα με το τηλεσκόπιο

Το παιδί είδε τον άνδρα με το τηλεσκόπιο

Υποσυστημική και διεπιδραστικές προσεγγίσεις

- **Υποσυστημική (modular) προσέγγιση:** η αρχική ανάλυση γίνεται από το συντακτικό υποσύστημα το οποίο επηρεάζεται από πληροφορίες σε υψηλότερα στρώματα (συμφραζόμενα)
- **Μοντέλο περιορισμών:** χρησιμοποιούμε αμέσως όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες, και τις συντακτικές και τα συμφραζόμενα

Παραδείγματα

- The florist sent the flowers was very pleased
- The performer sent the flowers was very pleased
- The defendant examined by the lawyer turned out to be unreliable
- The evidence examined by the lawyer turned out to be unreliable

Η χρήση της προσωδίας

- Χρησιμοποιούμε προσωδιακές νύξεις για την κατανόηση προτάσεων
 - Ενώ η Μαρία μαγείρευε τα ψάρια κήηκαν στο φούρνο
- Προσωδιακό όριο (*μεγαλύτερη διάρκεια στο ρήμα + παύση + χαρακτηριστικός επιτονισμός*) μετά το 'μαγείρευε', αναιρούν πιθανή επίδραση διακλαδωμένων μονοπατιών (Kjelgaard & Speer, 1999)
- Αυτό σημαίνει ότι ο ρόλος της προσωδίας ξεκινά αρκετά νωρίς κατά τη διάρκεια της συντακτικής ανάλυσης

Στίξη

- Τα κόμματα μπορούν να χρησιμεύσουν ως προσωδιακά όρια

π.χ., “Καθώς ο Γιάννης πάντα τρέχει, δέκα χιλιόμετρα φαίνονται μικρή απόσταση γι’αυτόν”

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Χριστίνα
Μανουηλίδου.«Ψυχογλωσσολογία. Εισαγωγή στην
Ψυχογλωσσολογία». Έκδοση: 1.0. Πάτρα,
2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<https://eclass.upatras.gr/modules/document/document.t.php?course=LIT1900>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να ησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:
Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες

- Διαφάνεια 33: Kjelgaard, M. M., & Speer, S. R. (1999). Prosodic facilitation and interference in the resolution of temporary syntactic closure ambiguity. *Journal of Memory and Language*, 40(2), 153-194.